МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Циклова комісія дисциплін професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Початкова освіта»)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ»

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»

Освітньо-професійна програма
Спеціальність 013 Початкова освіта
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр початкової освіти
Професійна кваліфікація: Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти

Затверджено на засіданні Циклової комісії
дисциплін професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Початкова освіта»)

Протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Музичне виховання з методикою навчання»
Викладач (-і)	Никорак Наталія Юріївна
Контактний телефон викладача	+380663065501
E-mail викладача	nataliya.nykorak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Згідно з розкладом

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: концептуальні засади, дидактичні та практико-методичні основи організації навчання музики та музичного виховання дітей в сучасному закладі початкової освіти

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: розкрити теоретико-практичні основи курсу «Музичного виховання з методикою навчання» як дисципліни про організацію роботи з музичного навчання та виховання дітей; забезпечити теоретичну та практичну підготовку майбутніх фахівців початкової освіти з реалізації музичного виховання і навчання учнів в сучасному закладі загальної середньої освіти; сформувати у здобувачів фахової освіти компетентності з реалізації музично-естетичного виховання та навчання учнів початкової школи з метою забезпечення ефективної майбутньої професійної діяльності

Основними завданнями вивчення дисципліни є:
- формувати у студентів цілісну систему знань про організацію та здійснення освітнього процесу в сучасному закладі загальної середньої освіти, зокрема в частині реалізації мистецької освітньої галузі;
- забезпечити оволодіння майбутніми педагогами теоретичними знаннями з проблем музичного виховання і навчання дітей молодшого шкільного віку;
- виробити у майбутніх педагогів на основі засвоєного матеріалу, педагогічні уміння, навички та комплекс фахових компетентностей з організації музичного виховання і навчання учнів початкової ланки закладу загальної середньої освіти;
- забезпечити комплексну підготовку майбутніх фахівців початкової освіти до різноаспектної та усебічної діяльності з реалізації музичного компоненту освітньої галузі «Мистецтво»

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ЗК-01. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК-02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-12. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

Фахові компетентності

ФК-01. Здатність вивчати, аналізувати та застосовувати під час планування освітнього процесу професійну літературу, подану в паперовій та електронній формах.

ФК-02. Здатність дотримуватися вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

ФК-08. Здатність добирати доцільні методи, засоби й форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, інші форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.

ФК-18. Здатність до змістового наповнення освітнього середовища відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти.

Програмні результати навчання

ПРН-03. Знати сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми початкової освіти; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу; методи діагностики та корекції психофізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку; види і засоби контролю.

ПРН-06. Знати традиційні та інноваційні технології організації і проведення методичної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі за напрямами, зумовленими посадовими обов'язками вчителя початкової школи.

ПРН-09. Уміти визначати мету професійної діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему професійної діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18
семінарські, практичні заняття	18
самостійна робота	54

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
6	013 Початкова освіта	3	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

	кількість годин

Тема	лекції	семінарські заняття	сам. роб
Змістовий модуль 1 **Загальні засади музичного виховання і навчання в сучасному закладі загальної середньої освіти**			
Тема: Музична педагогіка як галузь гуманітарного знання. Музика і всебічний розвиток особистості дитини 6-10 років. Поняття «музикальність» та її структура 1. Сутність, об'єкт і предмет музичної педагогіки. Основні категорії музичної педагогіки. 2. Значення музики як часового виду мистецтва у всебічному розвитку особистості дитини. 3. Загальна характеристика та вікові особливості музичного розвитку дітей молодшого шкільного віку 4. Основні підходи до характеристики поняття «музикальність» у психолого-педагогічній літературі. 5. Структура музикальності людини та характеристика основних елементів музикальності, відповідно до вікових особливостей дітей 6-10 років	2	-	4
Тема: Зміст та завдання навчання музики та музичного виховання в сучасному початковій школі 1. Завдання музичного виховання та навчання учнів початкової школи (за основними видами музичної діяльності). 2. Характеристика мистецької освітньої галузі 3. Державного стандарту початкової освіти. 4. Аналіз програми «Музичне мистецтво» для загальноосвітніх навчальних закладів (1-4 класи) – мета, завдання, тематична структура, особливості організації навчально-виховного процесу, особливості музичного репертуару та програмові вимоги	-	2	4
Змістовий модуль 2 **Теоретико-методичні основи організації провідних видів музичної діяльності дітей молодшого шкільного віку**			
Тема: Сприймання музики. Слухання музики як вид музичної діяльності дітей молодшого шкільного віку 1. Загальна характеристика поняття «засоби музичної виразності» (звук, мелодія, темп, лад та гармонія, ритм, тембр, динаміка). 2. Значення слухання музики для музичного розвитку дітей молодшого шкільного віку. 3. Основні завдання слухання музики. 4. Зміст програми та характеристика репертуару для слухання, відповідно до вікових особливостей дітей початкової школи. 5. Методика організації та проведення слухання музики з дітьми 1-4 класів на уроці музичного мистецтва	2	2	4
Тема: Виконавство. Спів як засіб естетичного розвитку дітей та провідний вид музичної діяльності 1. Спів як один із видів музичної діяльності дітей молодшого шкільного віку та засіб їх музичного	2	2	4

розвитку. Вікові особливості розвитку дитячого голосу (6-10 років). 2. Завдання вокальної роботи з дітьми різних вікових груп. 3. Характеристика співацьких умінь та навичок: співацька постава, діапазон, вокальні навички (звукоутворення, дихання, звуковедення, дикція), хорові навички (чистота інтонування – стрій, злагодженість – ансамбль). 4. Зміст програми та характеристика репертуару для співу, відповідно до вікових особливостей дітей початкової школи. 5. Методика роботи над шкільним пісенним репертуаром. Основні вимоги до організації роботи над розвитком музично-слухових уявлень дітей			
Тема: Виконавство. Музично-ритмічні рухи як вид музичної діяльності дітей молодшого шкільного віку. Динамічні хвилинки. Гра на елементарних музичних інструментах як вид музичної діяльності учнів молодшого шкільного віку 1. Універсальність поняття «ритм» (ритм у житті, у поезії, у прозі, у живописі, у музиці тощо). Поняття про ритмічний малюнок; musicograma. 2. Рухова активність як природна потреба дитини молодшого шкільного віку (значення та основні завдання). Види музично-рухової діяльності дітей. 3. Загальне поняття про хореотерапію та ритмопластику. 4. Методика навчання учнів початкової школи музично-ритмічних рухів і вправ 5. Гра на музичних інструментах як один із видів музичної діяльності дітей. 6. Класифікація дитячих музичних інструментів та основні вимоги до них. Музичний інструментарій за системою Карла Орфа. 7. Застосування дитячих музичних інструментів у різних видах музичної діяльності. Шумовий оркестр. Body Percussion, метод BAPNE, Cup song clapping 8. Методика навчання дітей гри на елементарних музичних інструментах.	2	4	6
Тема: Музична грамота в структурі уроку музичного мистецтва. Музична імпровізація 1. Музично-теоретична підготовка учнів як джерело розуміння музичної мови. 2. Музична імпровізація – специфічний вид творчості дітей. 3. Основні види музичної імпровізації – вокальна, інструментальна, ритмічна	-	-	4
Змістовий модуль 3 **Дидактика музики в сучасному закладі початкової освіти**			
Тема: Інтегрований курс «Мистецтво» у контексті Концепції «Нова українська школа» 1. «Нова українська школа» - через знання у життя.	2	2	4

2. Інтегроване навчання: тематичний та діяльнісний підхід. 3. Зміст навчальної програми інтегрованого курсу «Мистецтво» (1-2, 3-4 класи) – мета, завдання, тематична структура, особливості організації навчально-виховного процесу, особливості музичного репертуару та програмові вимоги. 4. Аналіз підручників для початкової школи з інтегрованого курсу «Мистецтво»			
Тема: Закономірності, принципи, методи та прийоми навчання музики в сучасній початковій школі 1. Закономірності та принципи музичного навчання дітей в початковій школі. 2. Загальна характеристика методів та прийомів навчання музики	-	2	4
Тема: Форми організації навчання музики у закладі загальної середньої освіти. Урок – основна форма організації навчання музики: дидактичний та практичний аспекти 1. Урок музичного мистецтва – основна форма організації навчання музики в початковій школі. Дидактичні та організаційні вимоги до проведення уроків музики. 2. Коротка характеристика основних видів уроків музичного мистецтва. 3. Особливості формування навчальної, розвивальної та виховної мети уроку музичного мистецтва. 4. Специфіка підготовки вчителя до уроку музики. 5. Алгоритм побудови розгорнутого плану-конспекту уроку музичного мистецтва. 6. Особливості оцінювання результатів навчання музики дітей в початковій школі	2	2	4
Змістовий модуль 4 **Теоретико-методичні основи організації музичного виховання дітей молодшого шкільного віку в закладі початкової освіти**			
Тема: Закономірності, принципи, методи, прийоми і форми музичного виховання учнів початкової школи 1. Закономірності та принципи музичного виховання дітей в початковій школі. 2. Загальна характеристика методів та прийомів музичного виховання. 3. Методи формування музично-естетичної свідомості; методи організації музично-естетичної діяльності та формування досвіду практичної музичної творчості; методи стимулювання практичної музичної діяльності; методи музичного самовиховання. 4. Основні форми організації музичного виховання учнів початкової школи	2	2	4
Тема: Зміст і організація позакласної музично-виховної діяльності учнів 1. Гурткові форми позакласної роботи з музичного виховання дітей у закладах загальної середньої освіти.	-	-	4

2. Індивідуальні та колективні форми роботи з музичного виховання учнів початкових класів			
Тема: Музика та інклюзивна освіта в закладі загальної середньої освіти. Загальне поняття про «музикотерапію» 1. Особливості впливу музики на дітей з особливими освітніми потребами. 2. Історія музичної терапії. 3. Основні наукові концепції сучасної музикотерапії. 4. Напрями лікувального впливу музикотерапії, її механізми й форми. 5. Музикотерапія при заїканні	2	-	4
Змістовий модуль 5. **Організаційні стратегії діяльності вчителя із забезпечення музичного навчання та виховання дітей в сучасній початковій школі**			
Тема: Менеджмент музичної класної кімнати. Роль вчителя в музично-естетичному навчанні та вихованні молодших школярів 1. Дизайн музичного класу. Осередки класної кімнати та їх організація. Системи зберігання та упорядкування навчальних матеріалів. Правила та рутини класу. 2. Вимоги до матеріально-методичного забезпечення організації музичного навчання та виховання в початковій школі (посібники, музично-дидактичні ігри, аудіовізуальна наочність, технічні засоби навчання тощо) 3. Компетентнісний підхід до педагогічної діяльності вчителя з реалізації освітньої галузі «Мистецтво». 4. Основні складові професіограми вчителя з музичного навчання та виховання дітей в школі. 5. Функції, обов'язки вчителя та види його діяльності у сфері реалізації предмету Музичне мистецтво. 6. Етико-моральний аспект діяльності вчителя з музичного навчання та виховання молодших школярів	2	-	4

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 5 (100) балів.
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота – максимум 5 (100) балів.
Семінарські /практичні заняття	Виступи на семінарських заняттях, виконання завдань самостійної роботи, творчих робіт - максимум 5 (100) балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання завдань, передбачених планом семінарських занять, самостійної та контрольної роботи
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. При виставленні залікової оцінки, враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час поточного опитування у ході аудиторних занять, при

	виконанні завдань для самостійної роботи, а також бал контрольної роботи.

7. Політика навчальної дисципліни

1. Письмові та усні роботи виконуються відповідно до тематики занять, зазначених у силабусі.
При поточному контролі оцінюється:
- пунктуальність та своєчасність виконання завдань,
- систематичність та активність роботи на семінарських заняттях,
- рівень засвоєння знань, продемонстрованих у відповідях і виступах,
- повнота та глибина оволодіння питаннями теми,
- рівень оволодіння практичними навичками, готовність до самоаналізу та роботи над власними помилками.

Експрес-контроль у формі тестів, бліц-самостійні роботи проводяться після вивчення теми, контрольна робота – після перших двох модулів.

Підсумкова оцінка виставляється після проведення останнього в семестрі семінарського заняття.
При виставленні підсумкової оцінки враховуються результати:
- діяльності студента на семінарських заняттях,
- виконання завдань самостійної аудиторної та позааудиторної роботи студента та творчих завдань,
- поточного тестового контролю, та контрольної роботи.

2. *Академічна доброчесність.*
Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників, зокрема:
Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;
Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;
Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83.pdf

3. *Відвідування занять*.
Пропуски семінарських занять відпрацьовуються.
Здобувач освіти зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

Основні нормативно-правові документи:

Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника». URL: https://ifk.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2023/10/redaktsiia-polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-vidokremlenomu-strukturnomu-pidrozdili-1.pdf

8. Рекомендована література

Основна:

1. Бакай С.Ю. Основи музичного виховання. Харків, 2011. 149 с.
2. Вовк М.В. Методика музичного виховання. Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2007. 264с.
3. Гадалова І.М. Методика викладання музики в початкових класах : навч. посіб. Київ : ІСДО, 1994. 272 с.
4. Гумінська О. Уроки музики в загальноосвітній школі : метод. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 104 с.
5. Дверій Р. Музична грамота в малюнках : навч. посіб. Львів, 1994. 40 с.
6. Державний стандарт початкової освіти : затверджено постановою кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti
7. Доронюк В.Д. Зваричук Ж.Й. Шкільне хорознавство : навч. посіб. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т імені В.Стефаника, 2008. 336 с.
8. Кульчицька Л. Музичне виховання в початкових класах загальноосвітньої школи. Івано-Франківськ, 2000. 46 с.
9. Кушка Я. Методика музичного виховання : навч. посіб. Вінниця : «Нова Книга», 2007. 216 с.
10. Масол Л.М. Очаковська Ю.О. Вивчення музики в 1-4 класах : навч.-метод. пос.Харків : Скорпіон, 2003. 144 с.
11. Методика навчання мистецтва у початковій школі : посіб. для вчителів / Л. М. Масол та ін. Харків : Веста : Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
12. Мистецька освіта в Україні : теорія і практика / О. П. Рудницька та ін.; заг. ред. О. В. Михайличенко. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 255 с.
13. «Мистецтво» : навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4 клас. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli
14. Михайличенко О.В. Основи загальної та музичної педагогіки: історія та теорія : навч. посіб. Суми : вид-во «Козацький вал», 2009. 208 с.
15. Михайличенко О.В. Музично-естетичне виховання дітей та молоді в Україні (ретроспективно-теоретичний аспект) : монографія. вид. 2-ге, перероб. і доповнене. Суми : вид-во «Козацький вал», 2007. 356 с.
16. «Музичне мистецтво» : навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4 клас. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli
17. Науменко С. Психологія музичності та її формування у молодших школярів. Київ : КДПІ, 1993. 158 с.
18. Олексюк О.М. Музична педагогіка : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2006. 188 с.

19. Організація навчально-виховного процесу з курсу «Мистецтво» в 2019-2020 навчальному році : нормативно-правова база яка регулює діяльність вчителя курсу «Мистецтво» в 2019-2010 навч. році. URL: http://media.ippo.kubg.edu.ua/?cat=8
20. Падалка Г.М. Музична педагогіка : курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі пед. освіти. Херсон : ХДПІ, 1995. 104 с.
21. Печерська Е.П. Уроки музики в початкових класах. Київ : Либідь, 2001. 271 с.
22. Ростовський О.Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки : навч. посіб. Ніжин : В-во НДПУ ім. М.Гоголя, 2003. 193 с.
23. Ростовський О. Методика викладання музики в основній школі : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001. 270 с.
24. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі : навч.-метод, посіб. 2-е вид., доп. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001, 216 с.
25. Ростовський О.Я. Педагогіка музичного сприймання : навч.-метод посіб. Київ : ІЗМН, 1997. 248 с.
26. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти : навч.-метод посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
27. Рудницька О. Педагогіка: загальна і мистецька. Київ : Вища школа, 2002. 245 с.
28. Федій О. Естетотерапія : навч. посіб. Київ : Вид-во «Центр учбової літератури», 2012. 304 с.
29. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 240 с.
30. Шабутін С., Хміль С., Шабутіна І. Зцілення музикою : монографія. Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. 192 с

Допоміжна:

1. Бекетова Ю.В. Особливості впливу музики на дітей з особливими потребами. URL: https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2009-03/09byvcsn.pdf
2. Гельбак А. М. Музикотерапія у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами : навч.-метод. посіб. Кропивницький : КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2019. 50 с.
3. Квітка Н.О. Музична терапія у роботі з дітьми в інклюзивному середовищі. URL: http://lib.iitta.gov.ua/711743/1/%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D1%96%D1%8F.pdf
4. Масол Л. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах. URL: http://www.yur-info.org.ua/index.php?lang_id=1&menu_id=1182&article_id=165701#
5. «Мистецтво» : підручники інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти (2018). URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pidruchniki/elektronni-pidruchniki/elektronni-pidruchniki-dlya-1-klasu/pidruchniki-dlya-1-klasu-shkil-z-ukrayinskoyu-movoyu-navchannya/mistectvo-1-klas
6. «Мистецтво» : підручники інтегрованого курсу для 2 класу закладів загальної середньої освіти. URL: https://pidruchnyk.com.ua/2klas/obrazotvorche2/
7. «Мистецтво» : підручники інтегрованого курсу для 3 класу закладів загальної середньої освіти. URL: https://pidruchnyk.com.ua/83-mistectvo-masol-gaydamaka-ocheretyana-3-klas.html
8. «Мистецтво» : підручники інтегрованого курсу для 4 класу закладів загальної середньої освіти. URL: https://pidruchnyk.com.ua/664-mistectvo-masol-gaydamaka-ocheretyana-4-klas.html
9. «Музичне мистецтво» : підручники для 1 класу закладів загальної середньої освіти. URL: https://pidruchnyk.com.ua/1klas/muzyka1/
10. «Музичне мистецтво» : підручники для 2 класу закладів загальної середньої освіти. URL: https://pidruchnyk.com.ua/2klas/muzyka2/

11. «Музичне мистецтво» : підручники для 3 класу закладів загальної середньої освіти. URL: https://pidruchnyk.com.ua/3klas/muzyka3/
12. «Музичне мистецтво» : підручники для 4 класу закладів загальної середньої освіти. URL: https://pidruchnyk.com.ua/4klas/muzyka4/
13. Поліхроніді А. Специфіка професійної діяльності вчителя музики в умовах інклюзивної освіти. URL: file:///D:/%D0%9C%D0%BE%D1%97%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/Downloads/Mir_2016_8_25.pdf
14. Чуркіна В.Г. Концепція художньо-естетичних дисциплін у «Новій школі», пріоритетність компетентнісного підходу в навчанні. URL: https://www.slideshare.net/eranokeranok/ss-82032978

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL http://lib.pnu.edu.ua/

Викладач Н.Ю. Никорак